

Izabela KALINOWSKA*

POLSKO-CHIŃSKA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA PO PRZYSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

POLISH- CHINESE ECONOMIC RELATIONS AFTER POLISH ACCESSION TO EUROPEAN UNION

Abstract

The aim of the article is to analyze polish-chinese economic relations after polish accession to the European Union structures.

Studies carried out in the first part of the article concern trade rates between the two countries. Results show that polish import from China exceed export. The negative trends persist for many years and are continually deepening. From the geographical side, polish import from China flows mainly from the east coast part of China including Peking and Ningxia province. Polish export to China flows mainly to eastern and northern parts of the country.

Concerning the commodity structure of the Polish-Chinese exchange, after the polish accession to the UE, polish products turned to be seen as high-quality as well as cheaper than in other UE countries. In 2009, electromechanical products accounted for more than 50% of the imported wares. Metallurgical, electromechanical and chemical products summed up to more than 76% of the polish export to China.

The next part of the article analyzes chinese investments in Poland and polish investments in China. In the end of 2007, chinese investments in Poland exceeded 120 mln USD. The biggest investments in Poland include building distribution center of GD Poland, Min Hoong Development company and TTL Poland – production center of TV LCD. In 2006, the polish investments in China reached 174 mln USD, investments included building Chinese-Polish Joint Stock Shipping Corporation “Chipolbrok” as well as Shanghai-Gdynia International Transportation Agency Co., Ltd.

The last part of the article moved on to the topic of economic cooperation and barriers in access to Chinese market that include tariff and non- tariff barriers. To non-tariff barriers belongs: bureaucracy, weak protection of intellectual property rights as well as communication (language barrier).

Słowa kluczowe: wymiana handlowa, inwestycje bezpośrednie, współpraca gospodarcza

Numer klasyfikacji JEL : F41

Wstęp

Celem niniejszego artykułu jest analiza i ocena polsko-chińskiej współpracy gospodarczej w okresie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

*Mgr, doktorantka, Instytut Ekonomii, Uniwersytet Łódzki

Przedmiotem badań w pierwszej części artykułu są obroty handlowe między dwoma krajami w okresie od roku 2005 do roku 2009. Szczególny nacisk położony został na zmiany po stronie eksportu i importu obu krajów. Ze względu na różnice, jakie występują w statystykach, źródłem badań w niniejszym artykule są zarówno statystyki polskie, jak i chińskie.

Analiza struktury geograficznej wymiany handlowej jest przedmiotem badań drugiej części artykułu i ma za zadanie wyodrębnić regionów w Chinach charakteryzujących się największą aktywnością w polsko - chińskiej wymianie handlowej.

Badania przeprowadzone w następnej części artykułu obejmują strukturę towarową handlu z Chinami. Celem tej części jest próba wyodrębnienia kategorii towarowych stanowiących największy odsetek wymiany handlowej między Polską a Chinami.

Przedmiot zainteresowania w dalszej części stanowią inwestycje. Przeprowadzone badania pozwalają na zestawienie listy największych firm chińskich działających w Polsce, jak również największych firm polskich inwestujących w Chinach.

Punktem kończącym badania jest opis współpracy gospodarczej między Polską a Chinami, ze szczególnym uwzględnieniem analizy barier, jakie mogą występować w dostępie do rynku chińskiego.

1. Obroty handlowe między Polską a Chinami

Wymiana handlowa Polski z Chinami charakteryzuje się nadwyżką importu nad eksportem.

Ujemne tendencje po stronie polskiego eksportu do Chin od wielu lat nieustannie ulegają pogłębianiu.

W 2009 roku udział eksportu do Chin w całości eksportu z Polski osiągnął 0,99%, co plasuje Chiny na 21. pozycji pod względem wysokości polskiego eksportu. Udział importu z Chin w całkowitym imporcie do Polski stanowił 9,41%. Chiny znajdują się na drugim miejscu pod względem wielkości wolumenu importu do Polski¹

Obroty handlowe z Polską w latach 2005-2009 w mln USD

- Według statystyk chińskich.

Tabela 1

Obroty handlowe Chin z Polską w latach 2005-2009 (w mln USD), według statystyk chińskich

Lata	EKSPORT Z POLSKI	IMPORT DO POLSKI	Łączne obroty
2005	557,465	2 595,485	3 152,95
2006	667,179	4 004,431	4 671,61
2007	1 112,250	6 552,93	7 665,18
2008	1 392,564	9 036,746	10 429,310
2009 (I-XI)	1 342,645	6 771,071	8 113,715

Źródło: *Obroty handlowe z Polską w latach 2005-2009 (w mln USD)*, Wydział Promocji handlu i Inwestycji, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie, Pekin

¹ *Wymiana handlowa między Polską i Chinami po I poł. 2009 r.*, Ambasada RP w Pekinie Wydział Promocji Handlu i Inwestycji, Pekin 09.11.2009,

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,4076,Wymiana_handlowa_miedzy_Polska_i_Chinami_po_I_pol_2010_r.html

Od roku 2005 do listopada 2009 wartość polskiego eksportu do Chin, jak wykazują dane chińskie, wzrosła prawie 2,5 krotnie. Do osiągnięcia tak wysokiego wyniku w głównej mierze przyczyniła się wartość wolumenu eksportu wygenerowana w roku 2007- 1 112,250 mln USD. W stosunku do roku poprzedniego (2006) polski eksport do Chin wzrósł prawie o 1.7 razy. Spadek wolumenu transakcji eksportowych przypadł na rok 2009. W stosunku do roku bazowego 2008, jego wartość zmalała o 49 901 mln USD (z 1 392,564 mln USD do 1 342,645 mln USD).

Chiński import do Polski, w okresie od roku 2005 do 2009, charakteryzował prawie 2.6 krotny wzrost. W roku 2006 i 2007 odnotowano zbliżony przyrost wolumenu importowego, który kształtował się odpowiednio na poziomie : 4 004,431 mln USD i 6 552,93 mln USD. Spadek importu o 2 265 675 mln USD przypadł na rok 2009 (w porównaniu do roku 2008).

Łączne obroty handlowe między Polską a Chinami w latach 2005-2009 uległy zwiększeniu o 3 152 950 mln USD. Największy wzrost przypadł na rok 2007 i wyniósł 64%. W porównaniu do roku 2008 spadek obrotów handlowych o 2 315 595 mln USD odnotowany w roku 2009, spowodowany został wystąpieniem kryzysu gospodarczego na świecie. Łączne obroty handlowe w 2009 roku osiągnęły kwotę 8 113,715 mln USD².

- Według statystyk polskich.

Tabela 2

Obroty handlowe Chin z Polską w latach 2005-2009 (w mln USD), według statystyk polskich

Lata	Eksport z Polski	Import do Polski	Łączne obroty
2005	590,7	5 469,1	6 059,8
2006	762,36	7 713,12	7 713,12
2007	986,5	11 639,1	12 625,6
2008	1 269,450	16 797,900	18 067,35
2009 (I-XI)	1 263,22	12 404,79	13 668,01

Źródło: *Obroty handlowe z Polską w latach 2005-2009 (w mln USD)*, Wydział Promocji handlu i Inwestycji, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie, Pekin

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,3318,Obroty_handlowe_z_Polska_w_latach_2005_-_2009.html

Według polskich statystyk polski eksport do Chin, w okresie od roku 2005 do roku 2009, wzrósł o prawie 2,2 razy. W latach 2005 - 2008 przyrost wolumenu eksportu rocznie charakteryzował się równomiernym tempem, które wyniosło 29%. Spadek przyrostu wolumenu o 0,5% przypadł na rok 2009.

Chiński import do Polski w okresie czterech lat wzrósł z 5 469,1 mln USD do 12 404,79 mln USD, co stanowi 2,3 krotny wzrost. Główną jego przyczyną był przyrost importu w roku 2008 w stosunku do roku 2007 – 5 158 800 mln USD. Rok 2009 charakteryzował się spadkiem wolumenu importu o 4 393 110 mln USD.

Łączne obroty handlowe wzrosły z poziomu 6 059,8 mln USD w roku 2005 do poziomu 13 668,01 mln USD w roku 2009, co stanowi prawie 2,3 razy więcej. Rok 2008, w stosunku do roku 2007, charakteryzował się przyrostem obrotów o 5 441 750 mln USD. Natomiast w roku 2009 odnotowano spadek salda obrotów handlowych o 4 399 340 mln USD³.

² Obliczenia własne na podstawie Tabeli nr 1.

³ Obliczenia własne na podstawie Tabeli nr 2

W roku 2009 eksport z Polski, jak również import do Polski charakteryzował nieznaczny, jednakże niespotykany od 2005 roku, spadek wolumenu.

2. Struktura geograficzna wymiany handlowej

Z danych sporządzonych przez chiński urząd celny (General Administration of Customs of the People's Republic of China) wynika, iż ponad 60% handlu polsko chińskiego prowadzone jest z prowincjami najlepiej rozwiniętego pasa nadmorskiego Wschodnich Chin. Chiny Północne i region Środkowo-Południowy znajduje się na dalszej pozycji. Dodatkowo saldo, które charakteryzuje wymianę handlową z regionami Chin Północnych i Północnego Zachodu, zostało osiągnięte dzięki nadwyżce wymiany z Pekinem i prowincją Ningxia⁴.

Mapa 1. Podział administracyjny Chińskiej Republiki Ludowej

Źródło: China Tourist Maps, <http://www.chinatouristmaps.com/china-maps/administrative-divisions/china-political-map.html>

⁴ *Struktura geograficzna wymiany handlowej*, Ambasada RP w Pekinie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji, http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,1093,Struktura_geograficzna_wymianyhandlowej.html

Tabela 3

Struktura geograficzna wymiany handlowej, dane chińskie I-XII 2009r. (waluta USD)

Prowincja	Eksport z Polski	Import do Polski	Obroty	Saldo
Chiny ogółem.	1 504 734 187	7 561 767 520	9 066 501 707	-6 057 033 333
Pekin	291 136 182	147 441 180	438 577 362	143 695 002
Tianjin	54 757 869	115 199 807	169 957 676	-60 441 938
Hebei	9 304 796	94 429 768	103 734 564	-85 124 972
Shanxi	3 650 776	9 015 818	12 666 594	-5 365 042
Mongolia Wewnętrzna	863 883	7 998 854	8 862 737	-7 134 971
Liaoning	20 219 995	106 555 764	126 775 759	-86 335 769
Jilin	16 325 874	6 826 521	23 152 395	9 499 353
Heilongjiang	11 289 129	11 191 065	22 480 194	98 064
Szanghaj	426 393 755	828 736 347	1 255 130 102	-402 342 592
Jiangsu	152 360 841	1 926 641 977	2 079 002 818	-1 774 281 136
Zhejiang	127 720 507	1 441 858 355	1 569 578 862	-1 314 137 848
Anhui	7 377 001	36 891 209	44 268 210	-29 514 208
Fujian	44 462 909	422 941 600	467 404 509	-378 478 691
Jiangxi	20 637 075	22 394 784	43 031 859	-1 757 709
Shandong	73 284 027	509 830 408	583 114 435	-436 546 381
Henan	32 475 853	41 008 628	73 484 481	-8 532 775
Hubei	18 307 743	27 556 452	45 864 195	-9 248 709
Hunan	6 991 180	24 930 639	31 921 819	-17 939 459
Guangdong	102 174 191	1 631 146 116	1 733 320 307	-1 528 971 925
Guangxi	8 354 746	18 556 023	26 910 769	-10 201 277
Hainan	521	7 523 481	7 524 002	-7 522 960
Chongqing	22 718 485	42 437 335	65 155 820	-19 718 850
Sichuan	2 284 136	42 754 521	45 038 657	-40 470 385
Guizhou	124 586	2 122 410	2 246 996	-1 997 824
Yunnan	3 261 709	8 561 263	11 822 972	-5 299 554
Tybet	0,0	0,0	0	0
Shaanxi	19 636 096	11 259 800	30 895 896	8 376 296
Gansu	5 533 879	5 943 300	11 477 179	-409 421
Qinghai	2 125	81 457	83 582	-79 332
Ningxia	22 463 602	645 225	23 108 827	21 818 377
Xinjiang	620 716	9 287 413	9 908 129	-8 666 697

Źródło: General Administration of Customs of the People's Republic of China, http://www.beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,3319,Struktura_towarowa_polskiego_handlu_z_Chinami_w_2009_r.html

Najwięcej, bo 4/5 polskiego eksportu do Chin realizowane jest do Chin Wschodnich i Północnych. 13,8 % udziału polskiego eksportu do Chin, przypadło w 2009 roku na miasto Szanghaj. Zaraz po nim, czołowe miejsce zajął również Pekin- 4,8% i prowincja Jiangsu- 5,6%. Prowincje Sichuan i Hainan uplasowały się na ostatniej pozycji.

Biorąc pod uwagę chiński import do Polski, prawie 90% importu pochodzi z Chin Wschodnich i Środkowo-Południowych. Największym wolumenem obrotów cieszyła się prowincja Jiangsu- 25%, prowincja Guangdong- 22%, prowincja Zhejiang-19%. Najmniejszy wolumen wygenerowały prowincja Ningxia -0,01%, prowincja Gansu – 0,08% i prowincja Qinghai – 0%⁵.

⁵ Obliczenia własne na podstawie Tabeli nr 3.

3. Struktura towarowa handlu z Chinami

Po przystąpieniu Polski do struktur UE polskie produkty zaczęły być postrzegane w Chinach jako produkty o wysokiej europejskiej jakości i jednocześnie tańsze niż w innych częściach Europy i USA. Sytuacja ta pozwoliła na pogłębienie stosunków gospodarczych między dwoma krajami.⁶

Tabela 4

Struktura towarowa wymiany Polska-Chiny (I-VI 2009r, dane chińskie)

Nazwa sekcji			6 M-CY 2009		Udział w	
			Import do Polski	Eksport z Polski	importcie do Polski	eksportcie z Polski
			w mln USD		w %	
1	Sekcja I	Zwierzęta żywe; produkty pochodzenia zwierzęcego	74,2	6,3	2,3%	0,8%
2	Sekcja II	Produkty pochodzenia roślinnego	17,6	1,9	0,5%	0,3%
3	Sekcja III	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierz. lub roślin. oraz prod. ich rozkładu;	0,4	0,0	0,0%	0,0%
4	Sekcja IV	Gotowe art. spożywcze; napoje bezalkoh., alkohol i ocet; tytoń	16,8	0,0	0,5%	0,0%
ARTYKUŁY ROLNO-SPOŻYWCZE			109,0	8,2	3,4%	1,1%
5	Sekcja V	Produkty mineralne	4,6	19,7	0,1%	2,7%
PRODUKTY MINERALNE			4,6	19,7	0,1%	2,7%
6	Sekcja VI	Produkty przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych	79,2	73,3	2,5%	9,9%
7	Sekcja VII	Tworzywa sztuczne i wyroby z nich; kauczuk i wyroby z kauczuku	78,0	36,2	2,4%	4,9%
WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO			157,2	109,5	4,9%	14,8%
8	Sekcja VIII	Skóry i skórki surowe, skóry wypr., skóry futer. i wyroby z nich;	36,4	0,1	1,1%	0,0%
SKÓRY			36,4	0,1	1,1%	0,0%
9	Sekcja IX	Drewno i wyroby z drewna; węgiel drzewny; korek i wyroby z korka;	19,9	1,5	0,6%	0,2%
10	Sekcja X	Ścier drzewny lub z innego włóknistego materiału celul.; papier	12,7	4,2	0,4%	0,6%
WYROBY PRZEMYSŁU DRZEWNO-PAPIERNICZEGO			32,6	5,7	1,0%	0,8%
11	Sekcja XI	Materiały i wyroby włókiennicze	345,4	6,0	10,8%	0,8%

⁶ *Poradnik eksportera na rynek chiński*, Konsulat Generalny RP w Szanghaju, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji, Szanghaj 08.01.2010
http://shanghai.trade.gov.pl/pl/przewodnik/article/detail,368,Poradnik_eksportera_na_rynek_chinski.html

12	Sekcja XII	Obuwie, nakrycia głowy, parasole, parasole przeciwślon., laski,	102,7	0,0	3,2%	0,0%
WYROBY PRZEMYSŁU LEKKIEGO			448,1	6,0	14,0%	0,8%
13	Sekcja XIII	Wyroby z kamieni, gipsu, cementu, azbestu, miki i podob. mater.	80,1	23,3	2,5%	3,1%
14	Sekcja XIV	Perły naturalne lub hod., kamienie szlachetne lub półszlachetne	5,9	0,0	0,2%	0,0%
WYROBY CERAMICZNE			86,0	23,3	2,7%	3,1%
15	Sekcja XV	Metale nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych	202,0	343,8	6,3%	46,4%
WYROBY METALURGICZNE			202,0	343,8	6,3%	46,4%
16	Sekcja XVI	Maszyny i urządzenia mechaniczne; sprzęt elektrycz.; części do nich;	1 522,9	131,8	47,5%	17,8%
17	Sekcja XVII	Pojazdy, statki powietrzne, jedn. pływające oraz współdz. urząd.	96,8	46,3	3,0%	6,2%
18	Sekcja XVIII	Przyrządy, narzędzia i aparaty optycz., fotograf., kinomatogr. pomiar.	293,2	22,1	9,2%	3,0%
WYROBY PRZEMYSŁU ELEKTROMASZYNOWEGO			1 912,9	200,2	59,7%	27,0%
19	Sekcja XIX	Broń i amunicja; części i akcesoria	2,0	0,0	0,1%	0,0%
20	Sekcja XX	Wyroby różne	212,0	25,1	6,6%	3,4%
21	Sekcja XXI	Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki	0,0	0,0	0,0%	0,0%
WYROBY RÓŻNE			214,0	25,1	6,7%	3,4%
22	Sekcja XXII	Pozostałe	0,2	0,0	0,0%	0,0%
OGÓŁEM			3 203,0	741,6	100%	100%

Źródło: Informacje nt stanu gospodarki ChRL po I półroczu 2009r, Ambasada RP w Pekinie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji,

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,2984,Informacja_nt_stanu_gospodarki_ChRL_po_I_pol_2009_r.html

W roku 2009 ponad połowę chińskiego importu do Polski stanowiły wyroby przemysłu elektromaszynowego. Drugą bardzo ważną kategorią towarową były wyroby przemysłu lekkiego i wyroby metalurgiczne, których wartość oszacowana została odpowiednio na poziomie 448,1 mln USD i 202 mln USD. Najmniejszą część chińskiego importu do Polski stanowią produkty mineralne, zaledwie 0,1% całości importu, wyrobu przemysłu drzewno-papierniczego – 1%, jak również skóry – 1,1%.

Największymi sekcjami towarowymi polskiego eksportu są wyroby metalurgiczne, wyroby przemysłu elektromaszynowego i chemicznego, które stanowią ponad 73% polskiego eksportu⁷.

⁷ Struktura towarowa polskiego handlu z Chinami w 2009 r, Ambasada RP w Pekinie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji., Pekin 09.02.2010,

Najmniejszym wolumenem eksportu do Chin odznaczają się wyroby przemysłu lekkiego i drzewno-papierniczego – 0,8%.

Według Ministerstwa Gospodarki największe możliwości w zakresie eksportu do Chin mają następujące branże⁸:

- górnictwo (maszyny i urządzenia górnicze oraz urządzenia bezpieczeństwa pracy w górnictwie; Polsko-chińskie joint venture w prowincji Shandong produkujące obudowy ścianowe do kopalń),
- przemysł metalurgiczny (miedź, maszyny flotacyjne),
- przemysł lotniczy (lekkie samoloty rolnicze i transportowe oraz śmigłowce),
- przemysł chemiczny (chemia nieorganiczna i organiczna, surowce i komponenty chemiczne, technologie),
- ochrona środowiska (w szczególności realizacja kompletnych projektów inwestycyjnych, jak oczyszczalnie ścieków, stacje uzdatniania wody, stacje utylizacji odpadów stałych, filtry)
- energetyka (technologie wytwarzania, urządzenia dla elektrowni, kable energetyczne i odgromniki),
- przemysł rolno-spożywczy- sprzedaż towarów masowych (zboża, rzepak), półprodukty dla przemysłu spożywczego (chmiel, sód jęczmienny, kazeina), gotową żywność (mięso i przetwory mięsne i drób – po uzyskaniu stosownych zezwoleń, prawdopodobnie w I poł. 2010 r.; słodycze, napoje typu instant, alkohole, mleko w proszku, przetwory mleczarskie i komponenty), kompletne wyposażenie (urządzenia i technologia) browarów,
- urządzenia medyczne, wyposażenia szpitali,
- budownictwo (materiały budowlane, jak stolarka otworowa i do wykończenia wnętrz),
- różne artykuły rynkowe (w tym biżuteria srebrna oraz wyroby z bursztynu),
- inne branże (m.in. przemysł papierniczy, komponenty elektroniczne)

Polska, chcąc wykorzystać swoje szanse, lokuje coraz więcej inwestycji związanych z w/w branżami w Chińskiej Republice Ludowej. Potwierdzenie stanowią niżej wymienione firmy działające na rynku chińskim.

Najwięksi polscy inwestorzy do Chin to:

- KGHM Polska Miedź S.A. z Lublina,
- Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z Puław,
- „Ciech” S.A. z Warszawy,
- Zakłady azotowe w Tarnowie – Mościkach S.A. z Tarnowa,
- Swedwood Poland sp. z o.o. z Goleniowa,
- Grupa Lotos S.A. z Gdańska,
- H. Cegielski- Poznań S.A. z Poznania,
- Kopex S.A. z Katowic,
- SGL Karbon Polska S.A. z Raciborza,
- Vesuvius Skawina materiały ogniotrwałe sp. z o.o. ze Skawiny.

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,3319,Struktura_towarowa_polskiego_handlu_z_Chinami_w_2009_r.html

⁸ *Poradnik eksportera na rynek chiński*, Konsulat Generalny RP w Szanghaju, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji, Szanghaj 08.01.2010
http://shanghai.trade.gov.pl/pl/przewodnik/article/detail,368,Poradnik_eksportera_na_rynek_chinski.html

4. Chińskie inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie w Chinach

Do końca 2007 roku wartość bezpośrednich inwestycji chińskich w Polsce wyniosła 120 mln USD. Do chińskich firm inwestujących w Polsce zaliczamy⁹:

- GD Poland (centrum dystrybucji towarów chińskich w Wólce Kosowskiej) - 25 mln USD,
- Min Hoong Development (nieruchomości w Warszawie i Sopocie) – 25 mln USD,
- TTL Polska (produkcja telewizorów LCD, fabryka w Żyrardowie) – 60 mln USD,
- Athletic Group (fabryka rowerów w Koszalinie) – 5 mln USD – od 2004 roku działa w Koszalińskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej,
- Digital View (produkcja telewizorów w Koszalinie), od 2004 roku działa w Koszalińskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej,
- Huawei Technologies Co. Ltd. (produkcja urządzeń i rozwiązań telekomunikacyjnych i informatycznych),
- ZTE (firma branży IT).

W 2006 roku wartość polskich inwestycji na rynku chińskim osiągnęła poziom 174 mln USD. Do inwestycji polskich w Chinach zaliczamy¹⁰:

- Chinese-Polish Joint Stock Shipping Corporation “Chipolbrok” – transport morski,
- Shanghai-Gdynia International Transportation Agency Co., Ltd. (spółka Chipolbrok),
- Chinese-Polish International Freight & Forwarding Agency Co., Ltd. (spółka Chipolbrok- spedycja),
- Shanghai Chipol International Warehousing & Container Transportation Co., Ltd. (spółka Chipolbrok),
- Huaibei Long Po Electrical Company (spółka KOPEX & ZWAR, maszyny i urządzenia dla górnictwa,
- Zhangjiakou China Sanbei – Rafko Boiler Co., Ltd. (kotły energetyczne),
- AMG Just Valve Co., Ltd. (produkcja techniki sanitarnej i grzewczej),
- Lero China Ltd.,
- Qingdao Kamax Buffer Equipment Co., Ltd. (zderzaki elastomerowe dla kolejnictwa (obecna nazwa Axtone) została przejęta przez skandynawski fundusz IK Investment Partners,
- VTS Clima,
- XR Ropczyce Co., Ltd. (produkcja materiałów ogniotrwałych),
- Guang Zhou G-Art Silver Production Co., Ltd,
- Shandong Liangda Fasing Round Link Chain Co. Ltd. – (produkcja łańcuchów do maszyn górniczych),
- Spółka Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd. (produkuje hydrauliczne obudowy ścianowe przy wykorzystaniu najnowszych technologii),
- PMP Changzhou – (centrum serwisowe dla przemysłu papierniczego),
- Bioton – (fabryka insuliny),
- Grupa Kapitałowa Gwarant (produkcja zamków do łańcuchów dla górnictwa, przemysłu cementowego i energetyki),
- Selena FM (fabryka artykułów chemii budowlanej w prowincji Jiangsu),
- PMP Group (fabrykę maszyn papierniczych),

⁹ Notatka nt. gospodarki Chin i polsko-chińskich stosunków gospodarczych, materiał wewnętrzny, Ambasada RP w Pekinie str. 8-9

¹⁰ Notatki nt. gospodarki Chin i polsko-chińskich stosunków gospodarczych, materiał wewnętrzny. Ambasada RP w Pekinie str. 9-10

- Elektra – (zbudowanie zakładu utylizacji odpadów w mieście Jinzbou).

W kwietniu 2006 Biuro ds. Przemysłu Węglowego Regionu Autonomicznego Mongolii Wewnętrznej i Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. podpisały umowę o modernizacji chińskich kopalni¹¹.

Po przystąpieniu Polski do struktur UE, Chiny zaczęły interesować się możliwościami pogłębienia współpracy gospodarczej między dwoma krajami, w tym przede wszystkim rozwojem inwestycji. Polska będąc furtką ekspansji na rynki Wspólnoty, które stały się celem docelowym chińskiej polityki zagranicznej, przyjmuje coraz więcej inwestycji płynących z Chin.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż Polska jest największym partnerem gospodarczym Chin w Europie Centralnej.¹²

5. Współpraca gospodarcza- bariery w dostępie do rynku chińskiego

Współpracę gospodarczą między Polską a Chinami charakteryzuje deficyt wymiany handlowej po stronie polskiej. Do roku 2009 liczba eksporterów z Polski do Chin wyniosła

1 200 firm, z Chin do Polski – 18 tysięcy. Zmniejszenie deficytu w handlu między dwoma krajami jest bardzo trudne. Chiny posiadają znacznie tańszą i szerszą ofertą eksportową niż Polska. Polskie inwestycje należy przede wszystkim lokować w miejsca, gdzie występują nisze rynkowe. W przypadku gospodarki chińskiej są to następujące branże:

górnictwo, lotnictwo, samochodowa, ochrona środowiska, energetyka, przemysł drzewny i meblarski, rolnictwo¹³.

Jednakże, należy pamiętać, iż w dostępie do rynku chińskiego inwestorzy napotykają na wiele przeszkód.

Bariery w dostępie do rynku chińskiego:

- bariery taryfowe, stosunkowo wysokie stawki celne, dodatkowo uciążliwa certyfikacja ograniczają import,

- bariery poza-taryfowe,

- ograniczona transparentność systemu prawnego i często zmieniające się przepisy,
- rozbudowana biurokracja,
- słaba ochrona własności intelektualnej (prawo kontraktów, prawo arbitrażowe o ochronie znaku towarowego i własności intelektualnej – gorsza egzekucja tych praw), słaba możliwość dochodzenia roszczeń, przyzwolenie społeczne,
- uciążliwe i czasochłonne wymogi, ograniczające import (licencje importowe, kontyngenty celne, certyfikaty np. na artykuły spożywcze),
- czasochłonne procedury zakładania firm w ChRL,
- ograniczona informacja rynkowa,
- bariera językowa i kulturowa.

- ograniczenia i trudności leżące po stronie polskich eksporterów:

- polska marka mało rozpoznawalna,

¹¹ Notatka nt. gospodarki Chin i polsko-chińskich stosunków gospodarczych, materiał wewnętrzny Ambasada RP w Pekinie str. 11

¹² Notatka nt gospodarki Chin i polsko-chińskich stosunków gospodarczych., materiał wewnętrzny, Ambasada RP w Pekinie, Pekin str 5

¹³A.Kobyłka, *Polska-Chiny: szanse i perspektywy rozwoju wzajemnych stosunków-relacja*, <http://www.psz.pl/tekst-3528/Aleksander-Kobyłka-Polska-Chiny-szanse-i-perspektywy-rozwoju-wzajemnych-stosunkow-relacja>

- tylko duże projekty są w Chinach traktowane poważnie, wielu polskich przedsiębiorców nie jest w stanie ich podjąć,
- niewiele firm utrzymuje bezpośrednie kontakty z partnerami chińskimi, ok. 40% obrotów realizowane jest poprzez pośredników (w ChRL nazwa *guanxi* – oznaczająca kontakty, powiązania ma bardzo duże znaczenie w biznesie, kontakt bezpośredni jest nadzwyczaj ceniony),
- polska gospodarka rozpoznawalna przez pryzmat surowców, które stanowią główną część towarów eksportowanych do Chin¹⁴.

Ważnym elementem polskiej polityki handlowej wobec Chin jest zbudowanie pozytywnego wizerunku Polski wśród chińskich przedsiębiorców i konsumentów.

Podsumowanie

Długotrwałą wymianę handlową między Polską a Chinami charakteryzują następujące cechy:

- Wzrost wzajemnych obrotów towarowych przy nadal relatywnie niskim ich poziomie, o czym świadczy m.in. fakt, że według chińskich statystyk udział Polski w imporcie, eksporcie i obrotach Chin z krajami UE wynosi odpowiednio 0,6%, 0,2% i 0,4%;
- Znacząca dysproporcja pomiędzy eksportem a importem;
- Duża koncentracja struktury towarowej polskiego eksportu i dominacja towarów nisko-przetworzonych. Jednocześnie w imporcie występuje przewaga towarów przemysłowych o wyższym stopniu przetworzenia oraz branż pracochłonnych. Powoduje to, że wymianę handlową z Chinami cechuje niekorzystne dla nas *terms of trade*, a nasz kraj w dużej mierze wciąż pełni rolę dostawcy surowców przemysłowych i odbiorcy wyrobów przetworzonych;
- Koncentracja handlu na najbardziej rozwiniętych prowincjach wschodnich Chin. Niezależnie od faktu, że prowincje pasa nadmorskiego będą podstawowym odbiorcą polskich towarów, to nie są w pełni wykorzystywane szanse eksportu maszyn i urządzeń do prowincji zachodnich i północno – wschodnich;
- Napływ dużej części chińskiego eksportu do Polski (w ujęciu wartościowym) poprzez kraje trzecie (głównie reeksport z UE). Jest to również niekorzystna cecha handlu polsko – chińskiego, powodująca podwyższanie cen zakupu towarów chińskich o marże pośredników, co w przypadku importu komponentów i maszyn do produkcji wpływa na zmniejszenie konkurencyjności polskich firm.

Aktywność polskich firm na rynku chińskim nieustannie się rozwija. Rośnie zainteresowanie ze strony polskich eksporterów sprzedażą swoich produktów do Chin. Pod tym względem bardzo aktywni są producenci wyrobów metalurgicznych, wyrobów przemysłu elektromaszynowego i chemicznego, które stanowią ponad 73% polskiego eksportu do tego kraju.

Bibliografia:

A. Kobyłka, Polska-Chiny: szanse i perspektywy rozwoju wzajemnych stosunków-relacja, <http://www.psz.pl/tekst-3528/Aleksander-Kobyłka-Polska-Chiny-szanse-i-perspektywy-rozwoju-wzajemnych-stosunkow-relacja>

¹⁴A. Kobyłka: *Polska-Chiny: szanse i perspektywy rozwoju wzajemnych stosunków-relacja*, <http://www.psz.pl/tekst-3528/Aleksander-Kobyłka-Polska-Chiny-szanse-i-perspektywy-rozwoju-wzajemnych-stosunkow-relacja>

General Administration of Customs of the People's Republic of China,

http://www.beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,3319,Struktura_towarowa_polskiego_handlu_z_Chinami_w_2009_r.html,

Informacje nt stanu gospodarki ChRL po I półroczu 2009r, Ambasada RP w Pekinie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji,

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,2984,Informacja_nt_stanu_gospodarki_ChRL_po_I_pol_2009_r.html,

Notatka nt. gospodarki Chin i polsko-chińskich stosunków gospodarczych, materiał wewnętrzny Ambasada RP w Pekinie,

Obroty handlowe z Polską w latach 2005-2009 (w mln USD), Wydział Promocji handlu i Inwestycji, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie, Pekin

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,3318,Obroty_handlowe_z_Polska_w_latach_2005_-_2009.html,

Poradnik eksportera na rynek chiński, Konsulat Generalny RP w Szanghaju, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji, Szanghaj 08.01.2010

http://shanghai.trade.gov.pl/pl/przewodnik/article/detail,368,Poradnik_eksportera_na_rynek_chinski.html,

Struktura geograficzna wymiany handlowej, Ambasada RP w Pekinie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji,

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,1093,Struktura_geograficzna_wymiany_handlowej.html

Struktura towarowa polskiego handlu z Chinami w 2009 r, Ambasada RP w Pekinie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji., Pekin 09.02.2010,

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,3319,Struktura_towarowa_polskiego_handlu_z_Chinami_w_2009_r.html,

Wymiana handlowa między Polską i Chinami po I poł. 2009 r , Ambasada RP w Pekinie Wydział Promocji Handlu i Inwestycji, Pekin 09.11.2009,

http://beijing.trade.gov.pl/pl/wspolpracadwustronna/article/detail,4076,Wymiana_handlowa_miedzy_Polska_i_Chinami_po_I_pol_2010_r.html.